

nok boken totalt sett for generell. For utdanningskandidater og studenter med spesiell interesse for kirurgi vil den være et nyttig supplement.

Kjetil Søreide
Kirurgisk avdeling
Stavanger universitetssjukehus

Reflektert om kulturmøter i helsevesenet

Brenna LR.

Marasim

192 s, ill. Kristiansand: Høyskoleforlaget, 2007.
Pris NOK 299
ISBN 978-82-7634-630-5

Forfatteren ønsker å gi råd til helsearbeidere i møte med brukere som har ulik kulturell, etnisk og språklig bakgrunn enn den de selv har. Tittelen, Marasim, betyr relasjon. Det mer generelle åpningskapitlet om

de universelle relasjoner – marasim – er dels preget av alminneligheter, og undertegnede savner mer om hvilke psykologiske og sosiale teorier det bygger på. Blant annet synes likheten med Maslows behovspyramide tydelig, men det henvises ikke til denne.

I de etterfølgende kapitlene: Historiene og lidelsen, Menneske-til-menneske-relasjonen, Om annerledeshet, Matma – morsrollen, Helsestasjonen, Omskjæring, De unges dilemmaer, kamper og styrker, Jenter og gutters særegne utfordringer, finner man mengder av gode poenger og tanker til refleksjon. For eksempel påpekes det at å flykte kan bety ikke å ha fått tatt farvel, ikke avsluttet. Flyktningen skal leve i et samfunn der han eller hun ikke har felles historie med de andre. Flyktningen har et tap av status, nettverkskontroll og nettverksbistand. Samlet er dette noe vi vet gir risiko for tap av sosial støtte og med det risiko for psykiske problemer, særlig depresjon. Det gis gode beskrivelser av traumatisering, og eksempler som viser hvor komplisert tolking er, gir verdifullt stoff til ettertanke. Forfatteren fremhever viktige problemer som at helsearbeideren kan misbruke sin makt, et misforhold som kan forsterkes blant annet av mangelen på felles språk. En del av de kulturelle beskrivelsene kan være noe kortfattet, og det mangler henvisninger til litteratur for de som ønsker å gå mer i dybden. Dessuten kan det noen steder være vanskelig å skille mellom hvilke kulturer forfatteren beskriver.

Et generelt dilemma i denne typen bøker

vil være i hvilken grad man skal gå vitenskapelig i dybden eller gi en oversikt over et felt og inspirere leseren til å ta et tema på alvor i sin praksis og heller søke det vitenskapelige grunnlag senere. Denne boken vektlegger oversikt og inspirasjon til videre lesing og diskusjon. Den gir mest når vi konkret blir presentert for folks historier og erfaringer. Optimalt vil være å bruke den som støtte til seminarer der forfatteren er den sentrale foredragsholder.

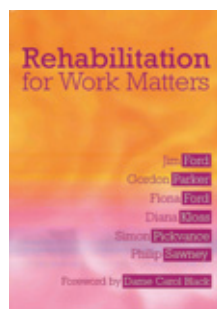
Tom Sørensen
Psykiatrisk institutt
Universitetet i Oslo

Arbeidslinja på engelsk

Ford J, Parker G, Ford E et al.

Rehabilitation for work matters

194 s, tab, ill. Oxon: Radcliffe, 2008. Pris GBP 25
ISBN 978-1-85775-786-6

Målgruppen er leger som vil hjelpe pasienten til å beholde arbeid tross helseproblemer eller til å komme tilbake etter sykdomsfravær. Med andre ord de fleste leger. Ti kapitler dekker til sammen rele-

vante områder som sykmelding, medisinske og sosiale modeller for rehabilitering, vurdering av arbeidsevne samt lover og regler om sykmelding og attføring. Det meste er skrevet av to arbeidsmedisinere. De tar spesielt opp vurdering av arbeidsevne og konsekvenser av det å være uten arbeid. To juridiske eksperter, en allmennpraktiker og en ikke-medisinsk rådgiver har også bidratt.

I mine øyne er det mest interessante hva boken forteller om engelsk sosialpolitikk. Der er de kommet et hakk lenger på arbeidslinjen enn her i landet. Sosialpolitikken bygger på at det snarere er viljen enn evnen det står på hvis folk ikke er i arbeid. Dermed blir det mye snakk om motivasjon og mindre om det vi tradisjonelt kjenner som attføringsmedisin. Den «frie og uavhengige» bedriftslegen er blitt til «employers' occupational health provider» som innkrever rapport fra behandlende lege for såkalt «independent assessment» av pasientens arbeidsevne på vegne av arbeidsgiver.

Takket være de mange forfatterne, representerer flere synsvinkler enn den aller enkleste arbeidslinjen. Den mest realistiske beskrivelsen av situasjonen for en arbeidstaker med sviktende helse kommer fra ikke-medisineren med bakgrunn fra et velrennert rådgivningscenter for arbeidstakere og arbeidsløse i Sheffield. Han peker blant

annet på at pasienter kan oppleve oppfølgingen fra arbeidsgiver som truende snarere enn støttende. Han er også inne på at det avgjørende for vellykket rehabilitering til syvende og sist er om arbeidsgiver faktisk ønsker pasienten tilbake i arbeid. Man kan ikke rehabiliteres til en jobb som ikke finnes, eller til en arbeidsgiver som er negativt innstilt.

Som helhet synes jeg boken undervurderer legers evne til å bruke sykmeldinger på en måte som tjener pasientens prognose. Det er for mange selvfølgeligheter. Den er også for mye preget av engelsk regelverk til å kunne anbefales som håndbok for leger i Norge.

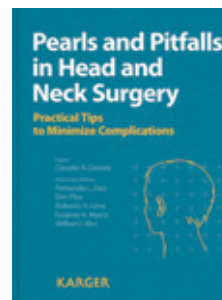
Ebba Wergeland
Arbeidstilsynet i Oslo

Pen bok man kan greie seg uten

Cernea CR, red.

Pearls and pitfalls in head and neck surgery

Practical tips to minimize complications.
216 s, tab. Basel: Karger, 2008. Pris CHF 149
ISBN 978-3-8055-8425-8

Velrenommerte hode-hals-kirurger gir her en beskrivelse som er kortfattet og «to the point» av de fleste vanlige inngrep på svulster og svulstliknende tilstander i hode- og halsregionen. Det er

meget god og oversiktlig redigering og layout. Hvert tema er omtalt på dobbeltsider og inkluderer relevante referanser.

Pearls and pitfalls in head and neck surgery henvender seg til alle som har behandling av svulster og svulstliknende tilstander på halsen, i nesen og i bihulene som arbeidsfelt. Den er tiltenkt erfarne kirurger, men er særlig egnet for leger under spesialisering, spesielt øre-nese-hals-leger.

Den skal ikke leses fra perm til perm, dette er ment som et oppslagsverk der man finner presis og kortfattet veiledning om spesielle forhold man må ta hensyn til for å oppnå et godt resultat og unngå sekvele og komplikasjoner. Det meste av innholdet vil være kjent for de fleste kirurger med erfaring fra inngrep på halsen og reseksjoner i nese/bihuler og er dessuten å finne i større lærebøker og operasjonsatlas. Man går følgelig ikke glipp av noe vesentlig om man ikke har tilgang til denne utgivelsen.

Morten Boysen
Øre-, nese- og halsavdelingen
Rikshospitalet